

Notat til Folketingets Retsudvalg:

Begrænsninger i Grønlands Selvstyres muligheder for at beskytte børn mellem 15-18 år mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades. Kriminalregisterbekendtgørelsens regler om børneattest.

En børneattest er en udskrift fra kriminalregistret, der indeholder oplysninger om domme og andre afgørelser¹ om nærmere angivne seksualforbrydelser begået mod børn under 15 år.

Yderligere har børneattester siden 1. februar 2017 tillige indeholdt oplysninger vedr. domme og andre afgørelser om overtrædelse af nærmere angivne terrorisme-relaterede bestemmelser i straffeloven. Disse terrorisme-relaterede domme m.v., ligger imidlertid uden for børneattest-ordningens oprindelige sigte, og der ses i det følgende bort fra denne del af børneattestens anvendelsesområde, idet den ikke forekommer at have nævneværdig relevans i forhold til den problemstilling, som Lovudvalget har ønsket at henlede Retsudvalgets opmærksomhed på.

En børneattest adskiller sig fra andre udskrifter fra kriminalregistret på den måde, at den (ud over de nævnte terrorisme-relaterede straffelovsovertrædelser) kun omhandler visse seksualforbrydelser² begået mod børn under 15 år.

Der gælder særlige regler for, i hvor mange år en afgørelse fremgår af kriminalregisteret, inden den slettes. Oplysninger til brug for børneattester slettes generelt adskillige år senere end oplysningerne i andre udskrifter fra kriminalregisteret. Det nærmere tidsrum varierer, alt afhængig af hvilken type krænkelse og sanktion der er tale om.

Det er Rigspolitiet, der i medfør af kriminalregisterbekendtgørelsen³ udsteder børneattester. Udstedelsen sker efter anmodning fra arbejdsgiver⁴ og forudsætter accept fra den person, som attesten vedrører.

I Grønland har man indført regler, som forpligter en række nærmere angivne myndigheder, institutioner, skoler og foreninger til at indhente børneattest, inden de ansætter eller beskæftiger personer i en række nærmere angivne stillinger og funktioner, hvis de pågældende personer som led i udførelsen af deres opgaver skal have direkte kontakt med børn under 15 år.

¹ Ud over domme og udenretligt vedtagne bøder (det vil sige bøder, som den pågældende var valgt at betale uden at få sagen prøvet ved retten) kan det f.eks. være tiltalefrafald.

² Herunder incest, samleje eller anden kønslig omgang med mindreårige, blufærdighedskrænkelser, samt produktion, udbredelse og besiddelse af børnepornografi.

³ Bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) med senere ændringer

⁴ Eller, hvis der ikke er tale om et ansættelsesforhold, den der beskæftiger den pågældende.

Reglerne findes i den gældende inatsisartutlov om pligt til at indhente børneattest ("børneattestloven").

Inatsisartutloven regulerer alene, hvornår en myndighed eller forening m.v. har pligt til at indhente en børneattest. Inatsisartutloven regulerer derimod ikke – og *kan* ikke regulere – hvad børneattesten skal indeholde, og hvornår den må udleveres til en myndighed eller forening m.v.

Reglerne om børneattesternes indhold og om, under hvilke betingelser en børneattest må udstedes, er fastsat af rigsmyndighederne. Det følger af disse regler, at børneattester alene kan udstedes til brug for ansættelse eller beskæftigelse af personer, der skal have en direkte kontakt til børn under 15 år, eller skal færdes fast blandt børn under 15 år.

Såfremt en myndighed eller forening m.v. ønsker at indhente oplysninger i forbindelse med *ansættelse eller beskæftigelse af personer, der skal have en direkte kontakt til, eller skal færdes fast blandt, unge over 15 år*, må dette derfor ske, efter de regler som gælder for "almindelige" straffeattester⁵.

Inatsisartut vedtog i 2010 et af det daværende Lovudvalg fremsat ændringsforslag til et beslutningsforslag (EM 2010/66). I den vedtagne form indebar beslutningsforslaget, at Naalakkersuisut blev pålagt at rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på at få skabt mulighed for en ændring af børneattestloven, således at forpligtelsen til at indhente børneattest kan udvides til også at gælde ved ansættelse/beskæftigelse af personer, der skal have kontakt med unge mellem 15-18 år.

Det fremgår af det daværende Lovudvalgs betænkning til beslutningsforslaget, at udvalget fandt, at pligten til så vidt muligt at beskytte børn mod risiko for overgreb principielt set bør gælde i forhold til ethvert barn, indtil det når myndighedsalderen, jf. også Børnekonventionen.

Justitsministeriet meddelte imidlertid Naalakkersuisut, at rigsmyndighederne ikke agter at foretage en sådan udvidelse i relation til Grønland. En udvidelse af børneattestordningen til at omfatte ansættelse / beskæftigelse af personer, der skal have kontakt med unge mellem 15-18 år, ville efter Justitsministeriets opfattelse bryde med de hensyn, som ligger bag den nuværende ordnings udformning. Ordningens formål er således at forebygge, at pædofile (det vil sige personer, som er seksuelt tiltrukket af børn under den seksuelle lavalder) opnår ansættelse eller beskæftigelse under forhold, som kan misbruges til at begå seksuelle overgreb på børn.

Som Justitsministeriets opfattelse er refereret, synes den at bygge på den slutning, at der i forhold til pædofili ikke gør sig et beskyttelsesbehov gældende for unge mellem 15 og 18 år: Alt andet lige risikerer unge mellem 15 og 18 år ikke at blive genstand for seksuelle overgreb begået af pædofile, simpelthen fordi pædofile er seksuelt tiltrukket af børn, som er yngre.

Selv om denne særlige form for udskrift fra kriminalregisteret i daglig tale ofte benævnes børneattest, er det således mere dækkende at bruge en anden betegnelse, som også til tider ses anvendt, nemlig betegnelsen "pædofili-attest".

⁵ Tilsvarende gælder for så vidt angår en myndigheds eller forenings ønske om at indhente oplysninger om andre kriminelle forhold end seksuelle overgreb begået mod personer, som er under 15. Det vil sige oplysninger om seksuelle overgreb begået mod personer, som er over 15 år, og det vil sige oplysninger om andre overgreb end seksuelle overgreb (f.eks. vold).

Lovudvalget har noteret sig dette.

Det er imidlertid Lovudvalgets opfattelse, at samfundet så vidt muligt bør beskytte ethvert barn – det vil sige også unge mellem 15-18 år – mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt barnet overlades.

Særligt kan der måske i den forbindelse være grund til at være opmærksom på, om en person, i hvis varetægt den 15-18 årige overlades, tidligere er dømt for overtrædelse af den danske straffelovs § 223 / den grønlandske kriminallovs § 80 (om kønsligt forhold til ~~adoptivbarn~~, stedbarn, plejebarn eller elev m.v. under 18 år).

Hensynet til at beskytte 15-18 årige mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades, kan imidlertid med den nuværende udformning af kriminalregister-bekendtgørelsen alene varetages efter reglerne om de ”almindelige” straffeattester.

I henhold til disse regler vil offentlige myndigheder med den pågældendes samtykke kunne indhente en særlig straffeattest til brug for ansættelse i nærmere bestemte stillinger m.v. Denne straffeattest indeholder oplysninger om domme, bøder og tiltalefrafald med vilkår for overtrædelse af den danske straffelov (og den grønlandske kriminallov). Endvidere indeholder den afgørelser for overtrædelse af anden lovgivning, hvis der er idømt frihedsberøvende foranstaltning eller frakendelse af rettigheder, f.eks. førerretten. Oplysningerne fremgår af straffeattesten i 10 år fra sanktionen er udstået.

Private foreninger m.v. har ikke mulighed for at indhente en sådan straffeattest. De er henvist til at bede den person, som foreningen påtænker at ansætte eller beskæftige, om at indhente og forevise en såkaldt ”privat straffeattest”.

En privat straffeattest indeholder kun oplysninger om domme og bøder for overtrædelse af kriminalloven / straffeloven og loven om euforiserende stoffer⁶. Oplysningerne fremgår af den private straffeattest i to-fem år⁷.

Det er således ikke i dag muligt at yde alle børn, uanset alder, samme grad af beskyttelse mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt de overlades. Hensynet til at beskytte 15-18 årige kan alene varetages efter reglerne om offentlige og private straffeattester, som yder et betydeligt mindre effektivt værn end reglerne om børneattester.

Det er som nævnt Lovudvalgets opfattelse, at samfundet så vidt muligt bør beskytte ethvert barn – det vil sige også unge mellem 15-18 år – mod seksuelle overgreb fra personer, i hvis varetægt barnet overlades.

Med den nuværende udformning af kriminalregister-bekendtgørelsen er Grønlands Selvstyre imidlertid afskåret fra at udvide den forpligtelse, der i dag gælder for en række grønlandske myndigheder, institutioner, skoler og foreninger til at indhente børneattest, således at forpligtelsen

⁶ Samt lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

⁷ Bøder slettes 2 år efter den endelige afgørelse. Andre domme 3 år efter den endelige afgørelse – fængsels-/anstaltsdomme dog først 5 år efter endelig løsladelse.

også gælder ved ansættelse / beskæftigelse af personer, der som led i udførelsen af deres opgaver skal have direkte kontakt med 15-18 årige.

Lovudvalget har fundet det ønskeligt at henlede Folketingets Retsudvalgs opmærksomhed på denne problemstilling.